

PROGRAM CEPLJENJA IN ZAŠČITE Z ZDRAVILI ZA LETO 2013

I.

1. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Predšolski otroci	Obvezno cepljenje proti: davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, hemofilusu influence b, otroški paralizi; ošpicam, mumpsu, rdečkam; Cepljenje/zaščita zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij* proti: tuberkulozi; otroški paralizi ošpicam steklini tetanusu tifusu gripi meningokoknim okužbam pnevmokoknim okužbam hepatitisu B hepatitisu A noricam respiratornemu sincicijskemu virusu (RSV) Zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini proti: hepatitisu B steklini tetanusu	Cepljenje proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, hemofilusu influence b in otroški paralizi je obvezno za: – otroke, rojene v letu 2012, od dopolnjenih treh mesecev starosti dalje; – otroke, rojene v letu 2013, ko dopolnijo tri mesece starosti; – za zamudnike, če še niso bili cepljeni ali ni dokazov o opravljenem cepljenju. Revakcinacija (4. odmerek) je obvezna v drugem letu starosti. Cepljenje proti ošpicam, mumpsu in rdečkam je obvezno za otroke, rojene leta 2012, od dopolnjenih 12 mesecev starosti dalje in mora biti opravljeno najpozneje do dopolnjenih 18 mesecev starosti.	Za zavarovane osebe se obvezno cepljenje in zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, za upravičence iz 7. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju pa iz državnega proračuna. Cepljenje/zaščita zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij (cepivo in zdravstvena storitev) se v utemeljenih in dokumentiranih primerih, kjer indikacijo* postavi zdravnik ustrezne specialnosti, plača iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, razen za cepljenje proti gripi, kjer se iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja plača le cepivo.	Obvezna cepljenja so sestavni del delovnega programa in finančnega načrta zdravstvenih zavodov in zasebnih zdravnikov. Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja obvezna cepljenja, prejema od Ministrstva za notranje zadeve, preko območnega zavoda za zdravstveno varstvo, mesečno podatke o novorojencih. Cepljenje proti steklini opravljajo območni zavodi za zdravstveno varstvo.

*indikacije in ciljne skupine za cepljenje so opredeljene v nacionalnih priporočilih za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili

2. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Učenci, dijaki in študenti	Obvezno cepljenje proti: ošpicam, mumpsu, rdečkam; hepatitisu B; davici, tetanusu, oslovskemu kašlju; klopnemu meningoencefalitisu (KME); steklini; Neobvezno cepljenje proti: okužbam s humanimi papilomskimi virusi (HPV); Cepljenje zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij* proti: davici otroški paralizi hemofilusu influence b hepatitisu A hepatitisu B pnevmokoknim okužbam meningokoknim okužbam steklini gripi tifusu noricam Zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini proti: hepatitisu B steklini tetanusu	Cepljenje (2. odmerek cepiva) proti ošpicam, mumpsu in rdečkam je obvezno za učence, ki bodo v šolskem letu 2013/14 vstopili v 1. razred osnovne šole in za zamudnike. Cepljenje proti hepatitisu B je obvezno za učence, ki v šolskem letu 2013/14 obiskujejo 1. razred osnovne šole in še niso bili cepljeni ter za zamudnike. Cepljenje (5. odmerek) proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju je obvezno za učence, ki v šolskem letu 2013/14 obiskujejo 3. razred osnovne šole. Neobvezno cepljenje proti okužbam s HPV se opravi pri deklicah v 6. razredu OŠ in pri zamudnicah v 8. razredu OŠ. Cepljenje (6. odmerek) proti tetanusu je obvezno za dijake, ki v šolskem letu 2013/2014 obiskujejo srednješolsko izobraževanje ter mladino do dopolnjenih 18 let starosti, ki ne obiskuje šole. Cepljenje proti KME in steklini je obvezno za dijake in študente, ki so pri praktičnih vajah izpostavljeni nevarnosti okužbe.	Za zavarovane osebe se obvezno cepljenje in zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, za upravičence iz 7. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju pa iz državnega proračuna. Cepljenje proti okužbam s HPV se plača iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja. Cepljenje zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij (cepivo in zdravstvena storitev) se v utemeljenih in dokumentiranih primerih, kjer indikacijo* postavi zdravnik ustrezne specialnosti, plača iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, razen za cepljenje proti gripi, kjer se iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja plača le cepivo.	Obvezna cepljenja so sestavni del delovnega programa in finančnega načrta zdravstvenih zavodov in zasebnih zdravnikov. Cepljenje učencev, dijakov in študentov v okviru rutinskega programa cepljenja opravljajo šolski zdravniki v zdravstvenih zavodih, Zdravstveni dom za študente Univerze v Ljubljani, študentska ambulanta v okviru medicine dela Zdravstvenega doma Maribor ter zasebni zdravniki. Cepljenje dijakov in študentov opravljajo tudi ambulate območnih zavodov za zdravstveno varstvo. Cepljenje proti steklini opravljajo območni zavodi za zdravstveno varstvo.

*indikacije in ciljne skupine za cepljenje so opredeljene v nacionalnih priporočilih za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili

3. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Zaposleni	Obvezno cepljenje proti: davici tetanusu oslovskemu kašlju otroški paralizi ošpicam mumpsu rdečkam hepatitisu B hepatitisu A klopnemu meningoencefalitisu meningokoknim okužbam steklini tifusu gripi Zaščita z zdravili proti: aviarni influenci malariji	Cepljenje in zaščita z zdravili proti določeni nalezljivi bolezni je obvezna za osebe, ki so pri opravljanju dela izpostavljene nalezljivim boleznim in ki pri delu lahko prenesejo okužbo na druge osebe (na podlagi izjave o varnosti z oceno tveganja delovnih mest).	Obvezno cepljenje, zaščito z zdravili in določanje ravni protiteles pri delavcih, ki so pri opravljanju dela izpostavljeni nevarnosti okužbe in ki pri delu lahko prenesejo okužbo na druge osebe (na podlagi izjave o varnosti z oceno tveganja delovnih mest), plača delodajalec, za zaposlene v Slovenski vojski pa Ministrstvo za obrambo.	Cepljenje in zaščito z zdravili se opravi na osnovi podatkov o nevarnosti okužbe s povzročitelji nalezljivih bolezni na določenih delovnih mestih, ki jih zagotovi delodajalec na podlagi izjave o varnosti z oceno tveganja delovnih mest. Določila tega programa veljajo tudi za zaposlene v Slovenski vojski. Cepljenje proti steklini opravljajo območni zavodi za zdravstveno varstvo.

4. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Ostali prebivalci	Obvezno cepljenje proti: tetanusu Cepljenje zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij* proti: ošpicam davici steklini otroški paralizi tifusu gripi meningokoknim okužbam hepatitisu A hepatitisu B pnevmokoknim okužbam noricam hemofilusu influence b Zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini proti: hepatitisu B steklini tetanusu	Cepljenje proti tetanusu je obvezno za vse osebe, ki še niso bile cepljene proti tetanusu ali če ni dokazov o cepljenju ali je od popolnega cepljenja ali revakcinacije preteklo več kot deset let.	Za zavarovane osebe se obvezno cepljenje in zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, za upravičence iz 7. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju pa iz državnega proračuna. Cepljenje zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij (cepivo in zdravstvena storitev) se v utemeljenih in dokumentiranih primerih, kjer indikacijo* postavi zdravnik ustrezne specialnosti, plača iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, razen za cepljenje proti gripi, kjer se iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja plača le cepivo.	Cepljenje proti steklini opravljajo območni zavodi za zdravstveno varstvo.

*indikacije in ciljne skupine za cepljenje so opredeljene v nacionalnih priporočilih za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili

5. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Potniki v mednarodnem prometu	Obvezno cepljenje proti: rumeni mrzlici davici meningokoknim okužbam Zaščita z zdravili proti: malariji	Cepljenje proti rumeni mrzlici je obvezno za: - osebe, ki potujejo v območja, kjer je ta bolezen - osebe, ki potujejo v državo, ki zahteva cepljenje proti tej bolezni. Cepljenje proti davici je obvezno za potnike, ki potujejo na območja, kjer je epidemija davice, če še niso bili cepljeni ali so bili cepljeni nepopolno ali je od zadnjega odmerka popolnega cepljenja ali revakcinacije minilo več kot deset let. Cepljenje proti meningokoknim okužbam je obvezno za romarje v Meko v času Hajja. Zaščita proti malariji je obvezna za osebe, ki odhajajo v države ali območja, v katerih je tveganje za okužbo z malarijo.	Obvezna cepljenja potnikov in zaščito z zdravili proti malariji ter svetovanje pred potovanjem so dolžni plačati organizatorji dela v tujini oziroma posamezniki.	Cepljenje potnikov, zaščito z zdravili proti malariji in svetovanje pred potovanji opravljajo območni zavodi za zdravstveno varstvo proti steklini opravljajo območni zavodi za zdravstveno varstvo.

6. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Zaščita z zdravili	Zaščita z zdravili zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij* proti: meningokoknemu meningitisu/sepsi; hemofilusnemu meningitisu; oslovskemu kašlju; škrlatinki; tuberkulozi; gripi aviarni influenci HIV/AIDS	Prebivalci, ki potrebujejo zaščito z zdravili proti določenim nalezljivim bolezni.	Zaščita z zdravili zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij* se po tem programu financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja oziroma iz državnega proračuna za osebe iz 7. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.	

*indikacije in ciljne skupine za cepljenje so opredeljene v nacionalnih priporočilih za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili

7. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Izredne razmere	Cepljenje in zaščita z zdravili za prebivalstvo v primeru izrednih razmer (naravne in druge nesreče, posebna izpostavljenost nalezljivim boleznim, epidemija, pandemija, terorizem z biološkimi agensi itd.) se opravi proti posameznim nalezljivim boleznim.	Prebivalstvo Republike Slovenije, ki ga na osnovi ocene tveganja in epidemiološke indikacije opredeli Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: IVZ).	Cepljenje in zaščita z zdravili za prebivalstvo v primeru izrednih razmer se financira iz sredstev državnega proračuna.	Program cepljenja v primeru izrednih razmer se izvaja, če so izpolnjeni pogoji glede na oceno tveganja. Cepiva in zdravila za izvajanje programa v primeru izrednih razmer se zagotovijo iz blagovnih rezerv.

KOLEDAR CEPLJENJ PREDŠOLSKIH IN ŠOLSKIH OTROK V LETU 2013

II.

STAROST/ ŠOLSKO OBDOBJE	NALEZLJIVE BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO
Prvo leto starosti	
3 mesece	davica, tetanus, oslovski kašelji, hemofilus influence tip b (Hib), otroška paraliza (1. odmerek DTPHibIPV)
4 do 5 mesecev	davica, tetanus, oslovski kašelji, Hib, otroška paraliza (2. odmerek DTPHibIPV)
6 mesecev	davica, tetanus, oslovski kašelji, Hib, otroška paraliza (3. odmerek DTPHibIPV)
Drugo leto starosti	
12 do 18 mesecev	ošpice, mumps, rdečke (1. odmerek OMR)
12 do 24 mesecev	davica, tetanus, oslovski kašelji, Hib, otroška paraliza – revakcinacija (4. odmerek DTPHibIPV)
Pred vstopom v šolo	
5 do 6 let	ošpice, mumps, rdečke (2. odmerek OMR) in hepatitis B (1. in 2. Odmerek HBV)
Šolsko obdobje	
1. razred OŠ	hepatitis B (3. Odmerek HBV)
3. razred OŠ	davica, tetanus, oslovski kašelji – revakcinacija (5. odmerek DTP)
6. razred OŠ	humani papilomski virusi (1., 2. in 3. odmerek HPV)
ob sistematskem pregledu v srednji šoli	tetanus – revakcinacija (6. odmerek T)

III.

1. V Republiki Sloveniji se izvaja program cepljenja in zaščite z zdravili na osnovi predpisanih programov za posamezne skupine prebivalcev.

2. Cepljenje se opravlja skladno z načeli dobre ambulantne prakse in varnega cepljenja. Cepljenje izvajajo zdravniki v zdravstvenih zavodih in zasebni zdravniki, delo vseh pa koordinirajo območni koordinatorji na območnih zavodih za zdravstveno varstvo ter nacionalni koordinator na IVZ. Izvajalci cepljenja se morajo usposablјati na rednih letnih izobraževanjih, ki jih izvajajo IVZ in območni zavodi za zdravstveno varstvo.

Seznam koordinatorjev cepljenja in zdravnikov, ki izvajajo rutinski program cepljenja predšolskih in šolskih otrok, je objavljen na spletni strani IVZ.

3. Program cepljenja in zaščite z zdravili za prebivalstvo v primeru izrednih razmer se izvaja le, če so za to podani pogoji.

4. Cepljenje posameznika se opravi po preverjanju njegovega cepilnega statusa in po informiranju (pojasnilna dolžnost v okviru standarda) cepljene osebe, njenih staršev, skrbnikov oziroma zakonitih zastopnikov glede poteka cepljenja, varnosti in koristi cepljenja ter neželenih učinkov pridruženih cepljenju in ravnanja v zvezi z njimi.

Cepilni status se preveri v zdravstveni dokumentaciji ali tako, da kandidat za cepljenje kot dokaz predloži dokument o opravljenih prejšnjih cepljenjih. Na podlagi ugotovljenega stanja o prejšnjih cepljenjih in po predhodnem preverjanju zdravstvenih razlogov za opustitev cepljenja, kar opravi zdravnik, ki opravlja cepljenje, se izvede cepljenje v skladu s tem programom.

Obvezno je preveriti cepilni status in opraviti manjkajoča cepljenja oziroma osebo napotiti na cepljenje, skladno s programom:

- ob vsakem obisku pri osebem zdravniku;
- ob poškodbi ali rani;
- predšolskim otrokom, otrokom pred vstopom v organizirano varstvo; učencem, dijakom in študentom pred vstopom v višjo stopnjo izobraževanja;
- dijakom in študentom pred pričetkom opravljanja praktičnega pouka oziroma dela, pri katerem so izpostavljeni nalezljivim boleznim;
- ob zaposlitvi;
- ob sprejemu na zdravljenje v bolnišnici;
- ob epidemiološki indikaciji, ki jo postavi IVZ;
- potnikom pred potovanjem.

5. Izvajanje cepljenja se organizira tako, da ni možen prenos okužbe na ljudi in v okolje s tem, da se prepreči prenos med delom in pri ravnanju z ostrimi predmeti in infektivnimi odpadki.

6. Prostor in oprema, kjer se izvaja cepljenje morata ustrezati sanitarno tehničnim in higienskim zahtevam, ki veljajo za javne zdravstvene zavode in zasebno zdravstveno dejavnost.

7. Za cepljenje se obvezno uporabljajo brizge in igle za enkratno uporabo za vsako osebo posebej. Pri cepljenju, ki se daje parenteralno, morajo biti na razpolago sredstva in oprema, ki se uporabljajo v primeru anafilaktične reakcije.

8. Preskrbo s cepivi in imunoglobulini za izvajanje programa cepljenja in zaščite z zdravili, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zagotavlja IVZ.

9. Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenje proti nalezljivim boleznim, mora obvezno imeti za shranjevanje imunoprofilaktičnih preparatov hladilne naprave (hladilnike, komore) opremljene z umerjenimi merilnimi indikatorji temperature. Izpolnjevati mora predpisane sanitarno tehnične in druge pogoje ter pogoje dobre skladiščne prakse. Oseba, ki v zdravstvenem zavodu oziroma pri zasebnem zdravniku skrbi za nabavo, prevzem in shranjevanje cepiva, mora biti ustrezno usposobljena in delovati po načelih dobrih praks. Usmerjeno usposabljanje izvaja IVZ.

Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenje, mora voditi evidenco o zalogah, o sledljivosti imunoprofilaktičnih preparatov, o beleženju temperature v hladilnikih in v prostoru ter o umerjanju merilnih indikatorjev temperature. Na zahtevo IVZ mora nemudoma zagotoviti te podatke.

10. Imetniki dovoljenja za promet s cepivi morajo o številu razdeljenih odmerkov posameznega cepiva enkrat letno poročati IVZ.

11. S kužnim materialom, ki nastane ob izvajanju cepljenja, se ravna v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki, ki nastanejo pri opravljanju zdravstvene dejavnosti .

12. Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenje, mora voditi evidenco o opravljenih cepljenjih, opustitvah cepljenja in neželenih učinkih po cepljenju. Podatki o cepljenju in podatki o opustitvi cepljenja se evidentirajo v zdravstveni dokumentaciji in v osebni dokument, ki se ga izda cepljeni osebi (Knjižica o cepljenju).

13. Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenje, mora na način, ki ga določi IVZ, poročati o opravljenih cepljenjih, neželenih učinkih pridruženih cepljenju in zdravstveni napaki pri cepljenju. O pojavu neželenih učinkov pridruženih cepljenju in zdravstveni napaki pri cepljenju je treba nemudoma obvestiti IVZ.

14. Dopolnilno cepljenje predšolskih in šolskih otrok, obveznikov za cepljenje, je potrebno opraviti, če v posamezni občini in v katerem koli delu naselja ni cepljenih:

- vsaj 95% obveznikov proti ošpicam, mumpsu, otroški paralizi;
- vsaj 90% obveznikov proti drugim nalezljivim boleznim.

IV.

Zaradi neprekinjenega izvajanja obveznih cepljenj in cepljenj, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, se ta program smiselno uporabi za nabavo cepiv, pri katerih je potrebno začeti s postopki javnega naročanja pred začetkom veljave programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2014.

V.

Ta program začne veljati naslednji dan po objavi Pravilnika o določitvi Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2013 v Uradnem listu Republike Slovenije.

Tomaž Gantar
Minister za zdravje